

BESLUT ENLIGT 58 § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR SOM GÄLLER INOM KOMMUNERNA I PÄIJÄNNE-TAVASTLANDS SJUKVÅRDSDISTRIKT

BAKGRUND

Världshälsoorganisationen WHO har 11.3.2020 klassificerat coronavirus-epidemin som en pandemi. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Enligt statsrådets första rekommendation 16.3.2020 skulle offentliga sammankomster begränsas för att förhindra spridning av coronaviruset (covid-19).

Den 17 mars, 8 april, 8 maj, 19 maj, 16 juni, 1 juli, 24 augusti, 22 september, 15 oktober, 22 oktober, 18 november och 27 november 2020 fattade Regionförvaltningsverket i Södra Finland beslut enligt 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar om begränsning av ordnande av offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inom Päijänne-Tavastlands sjukvårdsdistrikt.

Regionförvaltningsverket meddelade genom beslutet den 22 oktober 2020 att en förutsättning för att ordna offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 50 personer inomhus och i avgränsade utomhusområden inom kommunerna i Södra Karelen, Kymmenedalens och Päijänne-Tavastlands sjukvårdsdistrikt är att man följer undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisning från den 21 september 2020. I beslutet skrevs att det skulle vara i kraft under tiden 1.11–30.11.2020.

Regionförvaltningsverket meddelade genom beslutet 18.11.2020 att en förutsättning för att ordna offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 50 personer inomhus och i avgränsade utomhusområden inom kommunerna i Södra Karelen, Egentliga Tavastlands, Kymmenedalens och Päijänne-Tavastlands sjukvårdsdistrikt är att man följer undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisning från den 21 september 2020. I beslutet skrevs att det skulle vara i kraft under tiden 1.12–31.12.2020.

Regionförvaltningsverket förbjöd med beslutet 27.11.2020 alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 10 personer som ordnas inomhus inom kommunerna i Päijänne-Tavastland sjukvårdsdistrikt samt bestämde att vid offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 10 personer som ordnas inomhus och i avgränsade utomhusområden ska undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisning från den 21 september 2020 följas. Beslutet är i kraft under tiden 30.11–14.12.2020. Med beslutet upphävdes beträffande kommunerna inom Päijänne-Tavastlands sjukvårdsdistrikt för tiden 30.11.2020 det beslut som regionförvaltningsverket meddelade 22.10.2020 och för tiden 1.12–14.12.2020 det beslut som regionförvaltningsverket meddelade 18.11.2020.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med detta beslut. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av denna anledning har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 mom. 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Föreläggande

Regionförvaltningsverket i Södra Finland förbjuder med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus eller utomhus inom kommunerna i Päijänne-Tavastlands sjukvårdsdistrikt.

Offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst 10 (tio) personer kan emellertid ordnas inomhus och i avgränsade områden utomhus under förutsättningen att man för att trygga säkerheten i dem följer undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisning från den 21 september 2020 (bilaga 1).

Föreläggandet är i kraft under tiden 15.12.2020–4.1.2021.

Med detta beslut upphävs beträffande kommunerna inom Päijänne-Tavastlands sjukvårdsdistrikt för tiden 15.12.2020–31.12.2020 det föreläggande som regionförvaltningsverket meddelade 18.11.2020.

Motivering

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

I 58 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms det att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamheter inom socialvården och hälso- och sjukvården, läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs inom flera kommuners område. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt paragrafens 3 mom. får besluten som avses i 1 mom. meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Enligt 1 § 1 mom. 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är en infektion som orsakas av en ny typ av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd smittar sjukdomen (covid-19) som coronaviruset orsakar framför allt som droppsmitta när en person hostar eller nyser. Virusets kan också smitta från ytor där det nyligen har hamnat luftvägssekret från en smittad person. Virusets cirkulerar fortfarande både i Finland och på många andra ställen i världen. Majoriteten av Finlands befolkning är fortfarande mottaglig för smitta. Det finns ännu inte vaccin som kunde förebygga sjukdomen som det nya coronaviruset orsakar. Genom omfattande testning, isolering av insjuknade, spårning av smittkedjor och karantän för exponerade är det möjligt att i viss mån, men inte tillräckligt, förebygga att sjukdomen sprids.

Besluten att begränsa sammankomster grundar sig på en epidemiologisk bedömning av hur sjukdomen sprids i situationer där antalet sociala kontakter är stort. Statsrådet har i sitt principbeslut den 3 september 2020 förordat social- och hälsovårdsministeriets handlingsplan för genomförande av rekommendationer och begränsningar enligt hybridstrategin för hantering av coronakrisen efter covid-19-epidemins första fas (Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2020:27). Enligt planen är utgångspunkten för hanteringen av epidemin åtgärder och beslut som enligt lagen om smittsamma sjukdomar fattas av lokala och regionala myndigheter.

Statsrådets principbeslut 23.10.2020 om rekommendationer i anslutning till genomförandet av handlingsplanen för hybridstrategin (STM/2020/192) innehåller nationella och regionala rekommendationer som stöder de regionala åtgärderna för att förhindra spridning av epidemin och som bidrar till att begränsa epidemin så snabbt som möjligt. I principbeslutet anges det att epidemin med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar bekämpas i första hand genom lokala och regionala

åtgärder. Rekommendationerna i principbeslutet baserar sig på de riktlinjer som regeringen fastställde den 15 oktober, och de tar hänsyn till den epidemiologiska lägesbedömningen.

Social- och hälsovårdsministeriet har 24.11.2020 utfärdat ett styrbrev om anvisningar och rekommendationer för att förhindra spridning av epidemin i Nyland och i andra landskap där det finns risk för samhällsspridning (VN/25925/2020). Ministeriet har bedömt de åtgärder som de regionala myndigheterna har vidtagit i synnerhet i Nyland, men också åtgärderna i upptrappnings- och samhällsspridningsfasen mer allmänt i hela landet.

Motsvarande aktörer i andra landskap där det finns risk för samhällsspridning uppmanas att på ett proaktivt sätt beakta dessa anvisningar och rekommendationer i sin egen verksamhet.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd (THL) riksomfattande lägesrapport 2.12.2020 om uppföljningen av hybridstrategin har det nationella epidemiologiska läget försämrats kraftigt och snabbt. Epidemiläget under hösten har kännetecknats av snabba regionala förändringar som gått i vågor. Under de senaste två veckorna har antalet fall ökat kraftigt i de flesta regioner. Största delen av infektionerna i Finland har under hela epidemin konstaterats inom Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikts (HNS), men inom HNS har antalet fall till skillnad från många andra regioner hållits på samma nivå under de senaste två veckorna då ungefär 1650 fall per vecka har konstaterats. För närvarande förklaras alltså den kraftiga ökningen av antalet smittade av att ökningen har skett i andra områden i Finland än i HNS-området.

Det epidemiologiska läget har snabbt försämrats. För närvarande konstateras det allt fler smittfall i nästan alla regioner, och sjukdomen sprider sig nu bland befolkningen i hela Finland. I oktober och början av november konstaterades det 1200-1600 smittfall varje vecka i Finland. Efter det här har antalet nya fall per vecka vuxit markant. Vecka 47 konstaterades det nästan 2600 fall, och under den senaste veckan med uppföljning (vecka 48) mer än 3000 fall.

Under vecka 48 (under tiden 23.11-29.11) ökade både incidensen och andelen positiva prov av alla testade prov på riksnivå jämfört med veckan innan. Incidensen var 55/100 000 invånare (veckan innan 47/100 000), och andelen positiva prov av de testade proven var 2,7 % (veckan innan 2,5 %).

I hela landet fick man reda på smittkällan till nya infektioner i omkring hälften av fallen och inom HNS i omkring en tredjedel av fallen. Andelarna låg på samma nivå som veckan innan.

Coronaviruset smittar effektivt i synnerhet vid långvariga närkontakter. Var och en kan genom sitt eget agerande bromsa spridningen av coronaviruset. Även om man är frisk är det viktigt att man kraftigt minskar

mängden närkontakter och låter testa sig även vid lindriga symtom som passar in på coronaviruset.

Epidemin bekämpas med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar i första hand genom lokala och regionala åtgärder. Man måste reagera snabbt och proaktivt på försämringen av epidemiläget genom att införa effektiva och epidemiologiskt ändamålsenliga tilläggsåtgärder. Bekämpnings- och begränsningsåtgärderna på regional nivå är av central betydelse för att förhindra smittspridningen och sätta stopp för försämringen av läget. Genom regionala och tillräckligt heltäckande åtgärder som vidtas i rätt tid samt genom effektiv testning och smittspårning kan man bromsa spridningen av epidemin.

Enligt lägesrapporten har många regioner under de senaste veckorna vidtagit kraftiga åtgärder för att stävja epidemin. Vilken effekt rekommendationerna och restriktionerna har på det epidemiologiska läget kommer vi att kunna se först om några veckor.

Syftet med regionförvaltningsverkets begränsande beslut är att så som det föreskrivs i 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar förebygga att sjukdomsläget förvärras. Risken för massexponeringar och för att sjukdomen sprids är särskilt stor i alla situationer med stora folksamlingar där personerna kan råka i närkontakt med varandra.

Sjukvårdsdistrikten inom Regionförvaltningsverket i Södra Finlands verksamhetsområde har i enlighet med den styrning som getts i social- och hälsovårdsministeriets brev den 10 september 2020 inrättat regionala samarbetsgrupper för covid-19. Samarbetsgrupperna beaktar i sina lägesbedömningar utöver epidemiläget också de totala konsekvenserna av smittbekämpningsåtgärderna, inklusive ekonomiska konsekvenser och konsekvenser som hänför sig till näringslivet. Regionförvaltningsverket deltar i arbetsgrupperna, liksom också företrädare för Institutet för hälsa och välfärd samt närings-, trafik- och miljöcentralerna i respektive region. Regionförvaltningsverket har av Päijänne-Tavastland sjukvårdsdistrikts samarbetsgrupp fått en bedömning av sjukvårdsdistriktets covid-19-läge och gruppens synpunkter på vilka regionala begränsningsåtgärder som behövs för att stävja epidemin.

Päijänne-Tavastlands regionala grupp för bedömning av coronaläget konstaterade på sitt möte 7.12.2020 att coronaepidemin inom hela Päijänne-Tavastlands sjukvårdsdistrikt fortfarande är i samhällspridningsfasen trots att en viss förbättring kunna skönjas under den senaste veckan. Incidensen under de senaste 14 dygnen har 6.12.2020 legat på mer än 140 per 100 000 invånare. Andelen positiva testresultat av coronavirustesten under de senaste sju dagarna var cirka 3 %. Smittspårningen har förbättrats något och man kunde utreda smittkällan i 59 % av fallen. Största andelen smittas inom familjen. Läget när det gäller vården av insjuknade har hållits stabilt i området; under den senaste tiden har

ungefär 6-8 patienter vårdats på sjukhus, och 1-2 av dem har fått intensivvård.

Enligt Institutet för hälsa och välfärds (THL) riksomfattande lägesrapporter för uppföljningen av hybridstrategin uppgick incidensen per 100 000 invånare över sju dagar i Päijänne-Tavastlands sjukvårdsdistrikt veckorna 45-48 till 7.6, 20.9, 49.9 och 77.5, medan den procentuella andelen positiva prov av alla testade var 0.75, 1.67, 3.15 och 4.05.

Enligt Institutet för hälsa och välfärds bedömning 30.11.2020 av behovet av sammankomstbegränsningar utgående från det epidemiologiska läget är det för att skydda människornas hälsa och trygga kapaciteten inom hälso- och sjukvården nödvändigt att i hela Finland vidta mer åtgärder för att minska fysiska kontakter mellan människor. Därigenom strävar man efter att både förebygga att det epidemiologiska läget accelererar över basnivån i allt fler områden och att få incidensen att minska i områden som redan har övergått till accelerationsfasen eller samhällspridningsfasen. Institutet för hälsa och välfärd förordar att det i områden som är i samhällspridningsfasen tillåts att högst tio personer samlas i offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inomhus och utomhus och att man vid sammankomster med färre än tio personer följer Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets rekommendationer om säkra avstånd och försiktighetsåtgärder som förebygger smitta.

Slutsats

Statsrådet rekommenderar i sitt principbeslut 23.10.2020 att regionala begränsningsåtgärder och rekommendationer som grundar sig på förebyggandet av spridning av smittsamma sjukdomar samt annan informationsstyrning inriktas proaktivt och effektivt på det sätt som lagen förutsätter. De åtgärder som ska vidtas ska sättas i en ändamålsenlig ordning utgående från den regionala epidemiologiska situationen och de praktiska möjligheterna att genomföra åtgärderna. Besluten ska i enlighet med de regionala myndigheternas prövning basera sig på vad som är mest effektivt och proportionerligt utifrån den regionala epidemiologiska lägesbilden, den allmänna och regionala sakkunniginformationen om smittkällorna och smittrisken samt andra tillgängliga uppgifter.

En regionalt, lokalt och tidsmässigt inriktad, men omfattande och ömsesidigt stödjande användning av olika åtgärder skapar som helhet de bästa förutsättningarna för regionerna att bekämpa spridningen av epidemin. Exakta och tillfälliga åtgärder som i betydande grad begränsar verksamheten men är mer begränsade kan vara motiverade i situationer där epidemin snabbt försämras.

Regionförvaltningsverket konstaterar att coronaepidemin fortfarande är i samhällsspridningsfasen inom hela Päijänne-Tavastlands sjukvårdsdistrikt, även om viss förbättring har kunnat iakttas. Det är skäl att förlänga de för närvarande gällande restriktionerna som regionförvaltningsverket tidigare har beslutat om så att läget så fort som möjligt kan förbättras.

För att förhindra spridningen av den smittsamma sjukdomen anser regionförvaltningsverket att det är nödvändigt att förbjuda alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inom kommunerna i Päijänne-Tavastlands sjukvårdsdistrikt. Offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med högst tio personer kan emellertid ordnas inomhus och i avgränsade områden utomhus under förutsättningen att man för att trygga säkerheten i dem följer undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisning från den 21 september 2020 (bilaga 1).

Regionförvaltningsverkets beslut enligt 58 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar kan gälla för högst en månad. Om det epidemiologiska läget förändras gör regionförvaltningsverket en ny bedömning av beslutet att begränsa sammankomsterna.

På basis av det ovan konstaterade är det här beslutet nödvändigt för att förhindra att den smittsamma sjukdomen sprids i Päijänne-Tavastlands sjukvårdsdistrikts område.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 1, 8, 58 och 91 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 och 5 §

1 § i statsrådets förordning (69/2020) om ändring av 1 § i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017)

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar får detta beslut överklagas genom besvär hos Tavastehus förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besvärsanvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs detta beslut omedelbart trots eventuellt överklagande.

YTTERLIGARE INFORMATION

Ytterligare information ges vid behov av regionförvaltningsöverläkare Mikko Valkonen tfn 029 501 6000 (växeln).

överdirektör Merja Ekqvist

regionförvaltningsöverläkare Mikko Valkonen

BILAGOR

Bilaga 1, Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets anvisning daterad 21.9.2020 om förhindrande av coronavirusmitta i samband med offentliga tillställningar och allmänna sammankomster samt vid användningen av offentliga rum

Bilaga 2, kommunerna inom Päijänne-Tavastlands sjukvårdsdistrikt

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgift**Beslutet delges genom offentlig delgivning**

Delgivningen av detta beslut sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende vid Regionförvaltningsverket i Södra Finland till och med 4.1.2021. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbsida <http://www.avi.fi/yleistiedoksiannot>.

Delfåendet av beslutet anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande har publicerats på regionförvaltningsverkets webbsidor.

För kännedom

Kommunerna och samkommunerna inom Päijänne-Tavastlands sjukvårdsdistrikt

Päijänne-Tavastlands sjukvårdsdistrikt som ombes informera kommunernas läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar om beslutet

Polisinrättningen i Tavastland

Polisinrättningen i Östra Nyland

Polisinrättningen i Sydöstra Finland

Räddningsverket i Päijänne-Tavastland

Kymenlaakson pelastuslaitos

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Undervisnings- och kulturministeriet

Statsrådets kanslis kommunikationsavdelning

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Avgiftsfritt